

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 193.

Tiende Session.

48de Møde.

Mandagen den 6te December. Kl. 7 Aften.

(Forsat.)

Tillisch (forts.): Ja, den ærede Rigsdagsmand tænker ikke paa alt det, Bonden faaer af Gaarden, men tag Istedetfor den Gaard, som jeg siger indbringer 400 Rd., en Kapital paa 10,000 Rd., giv Bonden sine 400 Rd. Rente deraf, og lad os da see, om han faaer det for de 400 Rd., som han nu faaer af Gaarden.

Tscherning: Ja, det ligger i hans Knotler, og de ere da ogsaa noget værd! Ja, det ligger i hans Knotler, men han kan ikke faae Noget ud af sine Knotler, undtagen han har Gaarden tilhjælp. Det er netop Tingen, og derfor har Gaarden større Værdi end Kapitalen, fordi Bonden ved at anvende sit Arbejde paa Gaarden kan bringe meget Mere ud deraf end af Kapitalen. Det kan ikke nytte, at den ærede Rigsdagsmand kommer med sine Beregninger, thi de slaae virkelig ikke til. Naar man nu vil spørge: hvem er Skyld i, at det er vanskeligt at gjøre dette lille Skridt til Selvetendoms Fremme? saa svarer jeg: de, der gjøre saa urimelige Fordringer. (Hør! Hør!)

Jeg har ikke gjort nogen urimelig Fordring, thi jeg har kun fordret, at de ærede Forslagsstillere og enhver Anden skulle mene, hvad de sige; naar de sige, at de ville, at Gaardene skulle taxeres til deres sande Værdi, saa er jeg enig med dem, jeg vil aldeles ikke Andet, men det ville de ærede Herrer ikke. Dersom den ærede Rigsdagsmand vil taxere en Gaard efter sin Maade idag og sælge den til en Fæstebonde for den Pris, og saa lade Fæstebonden sælge den imor-

gen, saa skal han see Forfjællingen paa Prisen, saa skal han see, om han har vurderet Gaarden til dens sande Værdi. Nei, det er dem, som gjøre ubillige, uretfærdige og aldeles ugrundede Fordringer, der hindre Fæstevæsenets Overgang til Selvetendom, men derimod ikke dem, der gjøre billige Fordringer.

Monrad: Jeg troer, at det er ligesaa lidet begrundet som saameget Andet, hvad den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, har bemærket med Hensyn til mig, nemlig at jeg skulde have skjult min Mening. Jeg har i en lang Række af Aar udtalt mig tydelig og bestemt om, hvorledes jeg opfattede disse Forhold, hvorledes jeg opfattede den Betydning, som Fæstelovgivningens havde med Hensyn til Salgsværdien, skøndt jeg ikke troer, at man kan fastsætte Indstrænkningen til nogen bestemt Dvotadeel. Jeg har som sagt udtalt min Mening saa mange Gange og det saa tydelig og saa bestemt, at jeg kun kan betragte det, som den ærede Rigsdagsmand har udtalt, som en Maade, hvorpaa han har søgt at tilfredsstille sin Lyst til at sige mig en Ubehagelighed, eftersom han har kunnet fremføre noget saa aldeles Ubegrundet som den Bemærkning, han fremkom med.

Tillisch: Jeg har aldeles ikke villet sige den ærede Rigsdagsmand nogen Ubehagelighed, men han sagde selv i sit første Foredrag: jeg er ikke saa aaben, at jeg vil sige, hvad jeg mener dermed. Jeg vil derfor blot rette det Spørgsmaal til den ærede Rigsdagsmand, om han vil, at den Fæstegaard, som kan være Gjenstand for denne Lov, skal taxeres til samme Pris, som en Selveteiebondegaard af samme Størrelse, og for at han ikke skal misforstaae mig, vil jeg